

סדרת הפוסק הצעיר

נדא

נערך ע"י: הרב תומר לבנון

הרב תומר לבנון – הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קכח

מצות הדלקת נר חנוכה

"והדליקו נרות בחצרות קדשך, וקבעו שמונת ימי חנוכה" וכו'. (מנוסח "על הנסים")
"הנרות הללו אנחנו מדליקים על הנסים וכו'. וכל-שמונת ימי חנוכה הנרות הללו
קדש, וכו' כדי להודות לשמך על נסידך ונפלאותיך וישועותיך".

(מנוסח שאחר ההדלקה)

מי שגיל בנר [שבת וחנוכה] — יזכה שיהיו לו בנים תלמידי חכמים (שבת כג ע"א)

א. צריך להזהר מאד במצות הדלקת נרות חנוכה, כי מצוה זו חביבה עד
מאד, לפרסם את הנס בהודאה להשם יתברך. ואמרו חז"ל (שבת כג:),

מעלת
מצות
ההדלקה

שהמקיים מצוה זו כהדלקתה זוכה לבנים תלמידי חכמים, שנאמר (משלי ו, כג):
"כי נר מצוה ותורה אור".

ב. מעקר הדין די בנר אחד בכל-בית מישראל, בין שבני הבית מרבים ובין
שבני הבית מועטים. ונהגו כל-ישראל להדר במצוה ולהוסיף נר אחד
בכל-לילה, עד שכלילה השמיני מדליק שמונה נרות.

מנין
הנרות

ג. מנהג הספרדים ועדות המזרח שקבלו עליהם את הוראות מרן השלחן
ערוך, שאחד מבני הבית מדליק ופוסט ארבעה בנני הבית בהדלקתו, בין
רבים ובין מעטים, אבל האשכנזים נוהגים שכל-אחד מבני הבית מדליק
נרות חנוכה בפני עצמו.

בעל הבית
מדליק
ופוסט
השאר

ד. אפלו עני המתפרנס מן הצדקה, שואל או מוכר כסותו או חיב להשכיר
עצמו להיות פועל כדי שיוכל לקנות שמן להדליק לכל-הפחות נר אחד
בכל-לילה.

עני

ה. מי שאין ידו משגת לקנות שמן לכל-שמונת ימי חנוכה, אלא רק להדלקת
לילה אחד, ידליק נר חנוכה בלילה הראשון בלבד, ולא יחלק את השמן
מעט מעט כדי שיוכל להדליק בכל-לילה, כי אם יניח כל-כך מעט שמן
שאין הנר יכול להדלק במשך חצי שעה אחר צאת הכוכבים, הרי זה לא יצא
ידי חובה כלל, ונכנס בחשש אסור ברכות לבטלה.

אינו יכול
לקנות
שמן לכל
החנוכה

ו. מי שיש לו שמן כדי להדליק שמונה נרות לכל-ימי החנוכה, ידליק בכל-
לילה נר אחד בלבד שהוא עקר המצוה, ולא ידליק בלילה השני שני נרות
ובלילה השלישי שלשה נרות, מפני שעדיף לקיים עקר הדין של הדלקת
הנרות בכל-לילה, מאשר לקיים מצות ההדור בחלק מן הלילות.

יש לו שמן
לשמונה
נרות

ז. אם היו לו בלילה השלישי שני נרות — לא ידליק שני נרות, מפני
שמצות אותו לילה להדליק שלשה, ואם ידליק שנים, הרי הוא גורע מן
המנין הראוי לאותו לילה, ואין כאן הדור מצוה, אלא ידליק נר אחד, ואינו
נחשב לגורע, מפני שעקר המצוה להדליק נר אחד בכל-לילה, והרי זה קיים
עקר המצוה, אלא שלא עשה הדור מצוה, וכן כל-פיוצא בזה.

היו לו שני
נרות ביום
השלישי

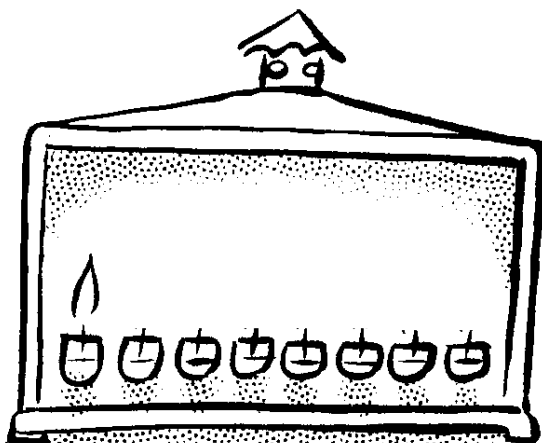
סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ח. מי שיש לו שמן בלילה השמיני כדי להדליק בו יותר מנר אחד, אלא שאין השמן מספיק לשמונה נרות – יתן בנר הראשון, שהוא עקר המצוה, כשעור שמן שיכול להדליק חצי שעה, ואת שאר השמן יחלק בין שאר הנרות של ההדור, שמכיון שנתן כשעור המצוה בנר הראשון, שהוא נר חיוב עקר המצוה, אין לחוש אם נתן בנרות ההדור פחות מכשעור כל שאין לו שמן מספיק גם לנרות ההדור.

ט. מי שאין ידו משגת לקנות שמן לנר חנכה וגם נר לשבת, יקנה נר שבת. ואם יכול לקנות רק שני נרות, ידליק אחד מהם לכבוד שבת והשני לנר חנכה, מפני שמעקר הדין די בנר אחד לכבוד שבת ובנר אחד לכבוד חנכה.

י. אם אין ידו משגת לקנות שמן לנר אחד לחנכה ויין לקדוש היום – יקנה שמן לנר חנכה, והקדוש יעשה על הפת.

יא. וכן אם אין לו כדי לקנות שמן לנר אחד לחנכה ויין להבדלה – יקנה שמן לנר חנכה, וההבדלה יעשה בתפלתו באמירת "אתה חוננתנו".

נדא

לפניכם תשובות שענה רב העיר לשואלים השונים נסו לזהות וכתבו את השאלות שנשאל הרב עפ"י התשובה ועפ"י ההלכה?

א

התשובה: עליך להדליק נר אחד בלבד, ולא להדליק בכל לילה כפי שרצית כיון שהנרות לא ידלקו כזמן מצוותן כמו כן ברכותיך יהיו ברכות לבטלה. (סעיף ה)

ב

התשובה: עדיף שבכל לילה יהיה דולק נר אחד בלבד מאשר שתהדר בחלק מהלילות ולא תקיים את המצווה במשך שמונה ימים. (סעיף ו)

ג

התשובה: אין הידור חלקי, או שמהדרים כפי הדין או שמדליקים בכל לילה רק נר אחד. (סעיף ז)

ד

התשובה: כשמדליקים נר אחד אמנם אין כאן הידור של המצווה אך בוודאי שאינך גורע מההלכה. (סעיף ז)

ה

התשובה: המקור לסגולה הזו מהפסוק: "כי נר מצווה ותורה אור".

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ו

התשובה: בלילה הזה מכיון שבנר החיוב יש כמות שמן כפי הדין, והוא עיקר המצווה ניתן לפחות את השמן בשאר הנרות.

ז

התשובה: תוכל לפצל את הנרות שברשותך לשבת ולחנוכה.

ח

התשובה: עיקר הדין שדי בכל אחד מהם לנר אחד בלבד.

ט

התשובה: עליך להעדיף את השמן לחנוכה מיין לקידוש.

י

התשובה: תוכל לצאת ידי חובתך בתפילה, ולכן העדף את השימוש בכסף לשמן להדלקת נרות חנוכה.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

קופת העיר שלחה מכתב לאברך מהשכונה
וציינה שאין באפשרות הקופה לרכוש השנה
למשפחתו שמן להדלקת נר חנוכה, מה עליו
לעשות ?

ישי ויואל לומדים בישיבת "עטרת התורה והחיים"
לפני חנוכה הם ניגשו לרבים לשאול כיצד עליהם
לנהוג בהדלקת הנרות בחנוכה?
הרב ענה לכל אחד מהם תשובה אחרת
כיצד זה יתכן ?

ב' אברכים מתושבי השכונה הגיעו לביתו של רב
השכונה לברר את דינם לגבי הדלקת נרות חנוכה,
לאחד מהם אמר הרב "עליך להדליק כפי עיקר
הדין כלומר נר אחד בכל לילה"
מה הסיבות האפשריות לכך ?

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קכ"ח - מצוות הדלקת נרות חנוכה חזרה בדרך של שו"ת

1. ש. לשם מה נתקנו שמונה ימים אלו?
ת. כדי להודות לה' יתברך על חסדיו המרובים.
2. ש. למה זוכה הזהיר בנר חנוכה?
ת. לבנים תלמידי חכמים וצדיקים שנאמר "כי נר מצוה ותורה אור".
3. ש. כמה נרות צריכים להדליק מעיקר הדין?
ת. מספיק נר אחד בלבד לכל בית, בכל שמונת ימי החנוכה.
4. ש. כמה נרות צריכים להדליק לקיים "הידור מצוה"?
ת. להוסיף נר בכל יום עד שבביליל השמיני מדליק שמונה נרות.
5. ש. מי מבני הבית מחויב במצות הדלקת הנרות?
ת. לספרדים: רק בעל הבית. לאשכנזים: כל אחד מבני הבית.
6. ש. לשיטת האשכנזים שכל אחד מדליק לעצמו מי לא מדליק?
ת. האשה. משום שאשתו כגופו.
7. ש. האם עני מחויב במצות החנוכה?
ת. כן. אפילו מתפרנס מן הצדקה מוכר כסותו כדי לקנות שמן לנר אחד לפחות לכל לילה.
8. ש. כמה הוא שיעור הדלקת החנוכה?
ת. כדי שידלק חצי שעה אחר צאת הכוכבים.
9. ש. מי שהשיג כסף לשמן בשיעור הדלקה ליום אחד בלבד, האם יחלק את השמן לכל הימים?
ת. לא. אלא ידליק יום אחד כשיעור הנדרש.
10. ש. מדוע לא ידליק אדם פחות מהשיעור?
ת. משום שנכנס לחשש אסור ברכה לבטלה.
11. ש. אדם שיש לו שמן אך ורק כדי להדליק שמונה נרות בלבד האם ידליק ביום שני שתי נרות או ישמור נר לכל יום משמונת הימים?
ת. ידליק נר אחד בכל יום ולא ידליק שתי נרות ביום השני.
12. ש. אדם שנמצא ביום השלישי ויש לו רק שתי נרות האם ידליק את שתיהן?
ת. לא. ידליק רק נר אחד. כי אם ידליק שתיים יבואו אנשים לטעות שהיום הוא היום השני לחנוכה.
13. ש. אדם שנמצא ביום השמיני ויש לו שמן להדליק יותר מנר אחד, אך לא מספיק לשמונה נרות מה יעשה?
ת. יתן בנר הראשון שיעור מלא. ואת שאר השמן יחלק בשווה בין שאר הנרות.
14. ש. מי שאינו יכול לקנות נר שלשבת וגם נר שלחנכה מה עדיף ומדוע?
ת. יקנה נר לשבת משום ששלושבת בית עדיף.
15. ש. אדם שיש באפשרותו לקנות בערב שבת רק שתי נרות מה יעשה?
ת. יקח אחד לנר לשבת ואחד לנר חנוכה משום שמספיק נר אחד לשבת ונר אחד לחנוכה.
16. ש. אדם שיש באפשרותו לקנות או נר לחנוכה או יין לקידוש מה יעשה?
ת. יקנה נר חנוכה ואת הקידוש יעשה על הפת.
17. ש. אדם שיש באפשרותו לקנות או נר חנוכה או יין להבדלה מה יעשה?
ת. יקנה נר לחנוכה והבדלה יעשה בתפילה ב"חונן הדעת". (ויכול לעשות הבדלה גם חמר מדינה או בירה)

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קכט

החייבים בהדלקת נרות חנוכה ודיני אכסנאי

א. נשים חייבות בהדלקת נרות חנוכה, שאף הם היו באותו הנס. מכל-מקום, נשים כשבעל הבית מדליק נרות חנוכה בבית, אין אשתו ובנותיו מדליקות בפני עצמן.

ב. אם אינו יכול להדליק הנרות בביתו, כגון שצריך לצאת למקום רחוק — ראוי ונכון שימנה את אשתו שתהיה שלוחתו להדליק את הנרות במקומו, ויוצא ידי חובה אפילו אם אינו נמצא שם בשעת ההדלקה.

ג. אפילו אם יודע שיחזור לביתו באותו לילה בשעה מאוחרת, עדיף שימנה את אשתו שתדליק הנרות בזמן, דהיינו מיד בצאת הפוכבים, מאשר שידליק בעצמו בשעה מאוחרת בלילה.

ד. למנהג הספרדים ועדות המזרח, שבעל הבית מדליק נרות חנוכה לבדו וכל-בני ביתו הסמוכים על שלחנו יוצאים ידי חובה בהדלקתו, כתבו הפוסקים, שאפילו אם אינם נמצאים בבית בשעת ההדלקה — כל שסמוכים על שלחנו, הרי אלו יוצאים ידי חובה בהדלקתו.

ה. ולמנהג האשכנזים, שאף הבנים הסמוכים על שלחן הוריהם מדליקים נרות חנוכה כל-אחד בפני עצמו, ואפילו כשהם לנים בבית הוריהם, וכל-שכן כשנמצאים בפנימיה שבישיבה, שמדליקים נרות חנוכה כל-אחד בפני עצמו בישיבה.

ו. היוצא לדרך בימי חג החנוכה ומתארח בבית חברו ואין מדליקים עליו בתוך ביתו, כגון שאין לו אשה ובנים ואינו סמוך על שלחן אחרים במקום מגוריו בשאר ימות השנה, או שבני ביתו נמצאים עמו במקום שנמצא — נכון להחמיר שבעל הבית יקנה בפרוש לאורח חלק בשמן ובפתילות, ויוצא האורח ידי חובה בהדלקת בעל הבית.

ז. המתארח בבית מלון ואין מדליקים עליו בתוך ביתו, צריך להדליק נרות חנוכה בחדרו שבמלון, ומברך על הדלקתו.

ח. היוצא לדרך בימי חג החנוכה, ומתארח בבית חברו או בבית מלון, ואשתו מדליקה עליו בתוך ביתו, אינו צריך לברך אף ברכת "שעשה נסים" וברכת "שהחנינו". ואף אם חוזר לביתו בתוך ימי החנוכה, אינו מברך ברכת "שהחנינו" כשמדליק בעצמו, שכבר יצא ידי חובה במה-שברכה אשתו ברכת "שהחנינו" בלילה הראשון.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

חרש
שוטה
וקטן

ט. חרש שאינו שומע ואינו מדבר, וכן שוטה וקטן אפלו הגיע לחנוכה, פטורים ממצות הדלקת נרות חנוכה. ולכן, אם הדליקו את הנרות, לא יצאו בני הבית ידי חובתם, שכל שאינו מחיב בדבר — אינו מוציא את אחרים ידי חובתם. אבל חרש המדבר ואינו שומע, חייב בהדלקת נרות חנוכה כשאר בני אדם

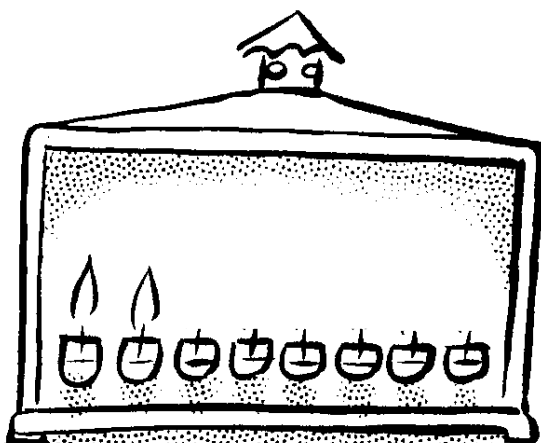
חינוך
הקטנים
בהדלקה

י. טוב לחנך את בניו הקטנים שהגיעו לחנוכה ולתת להם להדליק נרות ההדור בכל-לילה, דהינו, שידליק בעצמו את הנר הראשון, והם ידליקו שאר הנרות. אבל אם עדין לא הגיעו לחנוכה, אין לתת להם להדליק אפלו נרות ההדור, ורק נר השמש שאין בו קדשה אלא הוא תוספת כדי שישתמשו לאורו, מתר לתת לקטן להדליקו ואפלו לא הגיע לחנוכה.

יש לי מושג

המושג: סמוך על שולחן אביו

ילדים שאביהם מפרס אותם ודואג לכל מחסורם ואינם ברשות עצמם להחזיק ולקיים את עצמם, נחשבים מצד הדין וההלכה סמוכים על שולחן הוריהם, והרי הם חלק מבני הבית ומימלא יוצאים ידי חובת הדלקת הנר ע"י הדלקת האב.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

כתב חידה

מעיקר הדין אני חייבת
אך בפועל אני פטורה
ורק במקרים מסויימים אני מקבלת את הבכורה
מי אני? מדוע? ומתי?

סעיפים א-ג

לכו האכתב שאלה

ראובן רב הקהילה

לכבוד רב הקהילה

שלום וברכה,

בימי החנוכה אתארח אצל ידידי הותיק
בעיר בני ברק במשך שלושה ימים, כיצד
עלי לנהגו בהדלקת נרות החנוכה?

רבי יואל סיפר ושאל: ...
הרב ענה: "ברכת השהחיינו
שלך נתונה במחלוקת!"

מה המקרה שקרה לך?
ומה הייתה שאלתו?

רב מלון בירושלים הורה לשני אורחים
הוראות שונות בדיני הדלקת הנרות,
לאחד הורה הרב שלא ידליק כלל,
ואילו לשני הורה להדליק בחדרו.
מה הסיבה להוראה השונה?

הביטו היטב בתמונה וכתבו ב' פאכות לקלויות

אננין בדאקת פני!

בה

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קכ"ט - החייבים בהדלקת נרות החנוכה ודין אכסנאי

18. ש. האם נשים חייבות במצוות הדלקת נרות חנוכה ומדוע?
ת. חייבות משום שגם הן היו באותו הנס.
19. ש. באיזה מקרה אשה תהיה פטורה ממצוות הדלקת נרות חנוכה?
ת. במקרה שבעל הבית מדליק. (גם לפי מנהג האשכנזים).
20. ש. אדם שאינו יכול להיות בביתו בזמן ההדלקה מה יעשה?
ת. ימנה את אשתו ויוצא ידי חובה.
21. ש. כיצד אשה יכולה להיות שלוחה להוציא את בעלה ידי חובה?
ת. משום שלמדנו שאדם יכול להוציא את חברו שנמצא באותה רמת החיוב, וכאן היות והאשה נמצאת באותה רמת חיוב לכן יכולה להוציא את בעלה ידי חובה.
22. ש. אדם שיודע שיחזור בשעה מאוחרת בלילה מה עדיף שיעשה?
ת. עדיף שיתן לאשתו להדליק בזמן ולא ידליק בשעה מאוחרת.
23. ש. את מי מוציא בעל הבית בהדלקתו?
ת. למנהג הספרדים: את כל מי שסמוך על שולחנו ואפילו שאינו נוכח בשעת ההדלקה. אך למנהג האשכנזים: היות וכל אחד מדליק לעצמו צריך להדליק כל אחד במקום שנמצא.
24. ש. אדם המתארח בבית חברו ומשפחו עמו מה נכון לעשות?
ת. נכון שבעל הבית יקנה חלק בשמנים והפתילות ויוצא את האורח ומשפחתו ידי חובתם.
25. ש. אדם שמתארח בבית מלון ולא מדליקים בשבילו בביתו מה יעשה?
ת. ידליק בחדרו שבמלון בברכה.
26. ש. אדם שהתארח או שהה במלון והדליקו בביתו בשבילו בימים הראשונים. האם כשחוזר יברך שהחיינו ומדוע?
ת. לא משום שיצא ידי חובה במה שהדליקו בשבילו בימים הראשונים ונחשב כאילו הוא הדליק.
27. ש. האם אפשר לצאת ידי חובה בהדלקת חרש שוטה וקטן?
ת. לא משום שהם פטורים ממצוות הדלקה.
28. ש. חרש המדבר ואינו שומע האם חייב בהדלקת נרות חנוכה?
ת. כן.
29. ש. כיצד ינהג אדם שיש לו בנים קטנים שהגיעו לחינוך?
ת. ידליק הוא את הנר הראשון ויתן להם להדליק את נרות ההידור.
30. ש. כיצד ינהג אדם שיש לו בנים קטנים שעדיין לא הגיעו לדין חינוך?
ת. יתן להם להדליק רק את השמש משום שאין בו קדושה.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קל

מקום הדלקת נרות חנוכה

א. מצוה להניח נרות חנוכה על פתח ביתו מבחוץ, כדי לפרסם הנס. ומצוה להניח בטפח הסמוך לפתח משמאלו של הנכנס לבית, כדי שתהיה המזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, וכשהוא נכנס ויוצא, הרי הוא מקף במצות, ובפרט פשלו בשלית קטן, שעליו יש לומר: "והחוט המשלש לא במהרה ינתק".

ב. אם יש חצר לפני הבית, מניח נרות חנוכה בפתח החצר ולא בפתח הבית. ואם הוא דר בדירה שאין פתחה פתוח לרשות הרבים, יניח נרות חנוכה סמוך לחלון הפונה לרשות הרבים, או יניחם בפתח המרפסת הפונה לרשות הרבים.

ג. אם אין לו חלון או מרפסת הפונים לרשות הרבים, או שגר בקומה גבוהה שהחלון או המרפסת גבוהים יותר מעשרים אמה מרשות הרבים, מניח הנרות בדלת הפניסה לדירה, ויש נוהגים להדליק הנרות בפתח חדר המדרגות.

ד. בדורות האחרונים נוהגים רבים וכן שלמים להדליק נרות חנוכה מבפנים, ואינם מדליקים על פתח ביתם מבחוץ כלל. ומפל-מקום, אף הנוהגין כן, טוב להחמיר לכתחלה להדליק הנרות בטפח הסמוך לפתח משמאל, ואם יש לבית חלון הפונה לרשות הרבים, ידליקו סמוך לחלון.

ה. מצוה לכתחלה להניח נרות חנוכה בתוך עשרה טפחים (שמונים ס"מ) מן הקרקע, ואם הניחם למעלה מעשרה טפחים מן הקרקע — יצא. וכן פשוטה להניחם סמוך לחלון הפונה לרשות הרבים, והחלון גבוה מן הקרקע יותר מעשרה טפחים — רשאי להניח למעלה מעשרה טפחים אף לכתחלה.

ו. אם הניח הנרות למעלה מעשרים אמה (תשעה מטר וששים ס"מ) מן הקרקע — לא יצא ידי חובה אף בדיעבד, וצריך לכבות את הנרות ולהניחם במקום הכשר, ואחר כך יחזור וידליק שנית, ומפל-מקום לא יברך על ההדלקה בפעם השנייה.

ז. צריך להניח הנרות למעלה משלושה טפחים (עשרים וארבעה ס"מ) מן הקרקע, ואם הניחם בתוך שלושה טפחים מן הקרקע — יצא ידי חובה.

ח. חצר או דירה שיש לה שני פתחים משתי רוחות, צריך להדליק נרות חנוכה בשני הפתחים מפני החשד, שיאמרו אותם הרואים פתח אחד בלבד, שאיש זה לא הדליק נרות כלל. ומפל-מקום לא יברך אלא בפתח אחד בלבד. ואם יש לחצר או לדירה שני פתחים מרוח אחת, מדליק באחד הפתחים בלבד.

הרב תומר לבנון — הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ט. בזמן הזה, שרבים נוהגים להדליק בפנים הבית, ובלאו הכי אין בהדלקה הכר לבני רשות הרבים — אף מי שיש לו חצר או דירה עם שני פתחים משתי רוחות, אינו צריך להדליק אלא פעם אחת בלבד.

חמנהג
בזמן הזה

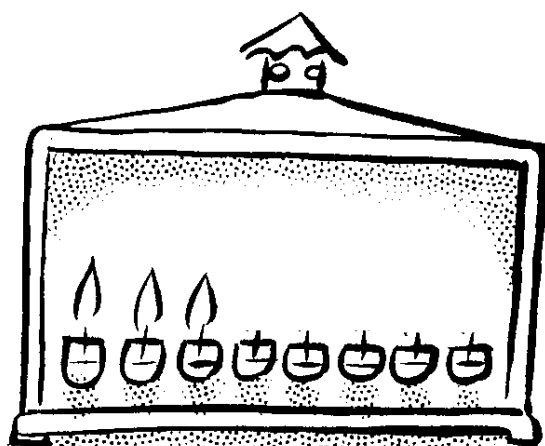
י. צריך להדליק גרות חנכה במקום הנחתם, ולכן לא ידליק בתוך ביתו ואחר כך ישח הנרות ויניחם מחוץ לביתו. ואם עשה כן, צריך לכבות הנרות

הדלקה
במקום
הנחתם

ולהדליק בלא ברכה

יא. אם בעל הבית חולה ואינו יכול לקום ממטתו להדליק גרות חנכה, אינו רשאי להדליק הנרות סמוך למטתו ואחר כך יעבירו הנרות למקום הנחתם, אלא יצוה על אחד מבני ביתו שיברך וידליק במקומו, ויוצא בזה ידי חובת המצוה.

בעה"ב
חולה

הרב תומר לבנון – הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

לפניכם היגדים שונים ציינו ליד כל היגד את הקשר ההלכתי שלו

"פתח של בית"

"ימין שמאל"

"משולש"

"בית וחצר - חצר"

"בית וחצר - בית"

"חלון כן חלון לא"

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ידע

"דורות אחרונים לכתחילה נוהגים"

"שלושה, עשר, עשרים"

"למעלה מעשרה"

"שושנת הרוחות – והברכות בימים ההם בזמן הזה"

"לא זזים מכאן"

"חולה ומצוה"

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן ק"ל - מקום הדלקת נרות החנוכה

1. ש. היכן המצוה להניח את נרות החנוכה ומדוע?
ת. מצוה להניח את נרות החנוכה על פתח ביתו מבחוץ כדי לפרסם את הנס.
2. ש באיזה צד צריך להניח את החנוכה?
ת. בטפח הסמוך לפתח משמאל הנכנס לבית.
3. ש. מדוע צריך להדליק מצד שמאלו של הנכנס לבית?
ת. כדי שיהיה מוקף במצוות. נר חנוכה משמאל מזוזה מימין.
4. ש. היכן יניח את החנוכה אדם שיש לו חצר הפונה לרשות הרבים?
ת. בפתח החצר ולא בפתח הבית.
5. ש. אדם שגר בדירה שפתחה אינו לצד רשות הרבים היכן יניח את החנוכה?
ת. בחלון או במרפסת הפונים לרשות הרבים.
6. ש. אם אין לו חלון הפונה לרשות הרבים או שגר בבית הגבוה מעשרים אמה מרשות הרבים היכן יניח את החנוכה? לפרט
-
7. ש. מדוע נהגו להדליק את נרות החנוכה בתוך הבית?
ת. משום גזירות השמד.
8. ש. היכן יניח את חנוכייתו אדם הנוהג להדליק בתוך הבית?
ת. טוב להחמיר שידליק בטפח הסמוך לפתח או בחלון הפונה לרשות הרבים.
9. ש. מהו הגובה להדלקת נרות החנוכה לכתחילה?
ת. משלושה טפחים ועד גובה עשרה טפחים מהקרקע.
10. ש. אדם שהדליק את החנוכיה גבוה יותר מעשרה טפחים מה דינו?
ת. יצא ידי חובה.
11. ש. אדם שהניח את החנוכיה גבוה יותר מעשרים אמה מה דינו?
ת. לא יצא ידי חובה. וצריך לכבותה ולהדליקה במקום הכשר להדלקה.
12. ש. אדם שהדליק במקום שאסור להדליק והוצרך לכבותה ולהדליקה במקום הכשר להדלקה האם יברך?
ת. לא יברך.
13. ש. אדם שהניח את החנוכיה פחות משלושה טפחים מהקרקע האם יצא ידי חובתו?
ת. לא יצא ידי חובה.
14. ש. חצר או דירה שיש לה שני פתחים לשני כיוונים היכן ידליק?
ת. בשני הפתחים.
15. ש. אדם שיש לו שני פתחים הפתוחים לאותו צד היכן ידליק?
ת. רק בפתח אחד.
16. ש. אדם שנצרך להדליק בשני הפתחים כמה פעמים יברך?
ת. רק פעם אחת לשני הפתחים.
17. ש. בזמן הזה מדוע אינו צריך להדליק בשניהם?
ת. משום שבכל מקרה אין היכר לבני רשות הרבים משום שנוהגים שמדליק בתוך ביתו.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

18. ש. האם יכול לטלטל את החנוכייה לאחר שמדליק אותה למקום אחר ומדוע?

19. ש. אדם שנזקק להעביר את נרות החנוכה האם יברך על הנרות שוב?

ת. לא אלא מדליק בלא ברכה.

20. ש. אדם חולה השוכב במיטתו האם מותר לו להדליק סמוך למיטתו ויעבירו אח"כ את החנוכייה למקום היתר?

הרב תומר לבנון – הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קלא

זמן הדלקת נרות חנוכה

- א.** לכתחלה צריך להדליק נרות חנוכה מיד בצאת הכוכבים (כרבע שעה לאחר שקיעת החמה), ויש מהאשכנזים שנהגו להדליק מיד עם שקיעת החמה בתחלת זמן בין השמשות.
- ב.** אין להדליק נרות חנוכה קדם צאת הכוכבים (או קודם שקיעת החמה לאשכנזים לא יקדים הנוהגים להדליק בשקיעה), מלבד בערב שבת חנוכה שמדליקים נרות חנוכה קדם שקיעת החמה מבעוד יום.
- ג.** בדיעבד, אם הדליק קדם שקיעת החמה אחר פלג המנחה (שעה ורבע בשעות זמניות קודם הלילה), יחזור וידליק בזמן המצוה, אך לא יברך על הדלקתו. ואם הדליק קדם פלג המנחה, חוזר ומדליק בברכות בזמן המצוה.
- ד.** אם לא הדליק בצאת הכוכבים, מדליק עד שתכלה רגל מן השוק, שהוא פתחי שעה אחר זמן ההדלקה. ואם לא הדליק עד זמן זה, מדליק לאחר מכן ואפלו בשעה מאחרת, עד שיעלה עמוד השחר.
- ה.** אם בא להדליק ומצא שבני ביתו ישנים, נכון להעיר לכל הפחות שנים מהם (ויש מי אומר שמספיק להעיר רק אחד מהם, שיחד עמו יהיו שנים ערים), כדי שיהיו נוכחים בשעת ההדלקה, לפרסומי נסא. ואם אינו יכול להעירם, אם רצה לברך, אין למחות בידו, שיש לו על מה שיסמך.
- ו.** אם לא הדליק עד שעלה עמוד השחר, שוב אינו מדליק באותו יום לאחר השחר. ומפל-מקום טוב להחמיר להדליק אחר עלות השחר בלא ברכה, ובלילות שלאחר מכן מדליק כשאר בני אדם, ואין לו תשלומין לאותו לילה שלא הדליק בו.
- ז.** היו לפניו מצות הדלקת נרות חנוכה ותפלת ערבית — יקדים להתפלל תפלת ערבית קדם הדלקת נרות חנוכה, שתדיר ושאינו תדיר — תדיר קודם, ותפלת ערבית תדירה יותר מהדלקת נרות חנוכה. (וכן הוא מנהג הספרדים ועדות המזרח, להתפלל ערבית מיד בשקיעת החמה).
- ח.** אם לא התפלל ערבית עד אחר צאת הכוכבים, וחושש שמא עד שיתפלל ערבית יעבר חצי שעה מזמן צאת הכוכבים, אם ירצה רשאי להקדים הדלקת הנרות לתפלת ערבית.
- ט.** למנהג האשכנזים שמדליקים נרות חנוכה מיד בשקיעת החמה, מדליקים קדם תפלת ערבית. ולמנהג אותם אשכנזים שמדליקים בצאת הכוכבים, יש מהם שמתפללים ערבית אחר ההדלקה, ויש שמתפללים קדם ההדלקה.

תדיר
ושאינו
תדיר
קודם

חושש
שיעבור
הזמן

מנהג
אשכנז

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

יואל זוננפלד ונתאי ועקנין

באו לרב שלהם ושאלו:

"מתי הם צריך להדליק נרות חנוכה?"

מה יענה להם הרב ?

ישי נונבל פנה לרב ואמר לו:

"אני מבני אשכנז והדלקתי נרות

חמש דקות לפני השקיעה,

האם נהגתי כראוי?

ברוך בוזגלו פנה אף הוא לרבו

ושאל אותו: "אני מבני ספרד והדלקתי 25

דקות לפני השקיעה"

הרב אמר לו:

"טוב עשית!"

כיצד זה יתכן ?

אליה שאל: "עבר זמן צאת הכוכבים,

מה עלי לעשות?"

מה ישאל אותו הרב ?

ומה התשובה של הרב צריכה להיות?

משימת אתגר לפוסק הצעיר

לימדו היטב את הסעיפים: ה – ו

כתבו שאלות הכתיות שהתשובות שלהן נמצאות בסעיפים הנ"ל!

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קל"א - זמן הדלקת נרות חנוכה

נדא

60. ש. מתי הוא זמן הדלקת נרות חנוכה לכתחילה?
ת. לספרדים: מיד בצאת הכוכבים. לתימנים האשכנזים והמקובלים: מיד עם שקיעת החמה.
61. ש. באיזה יום אפשר להדליק נרות חנוכה קודם צאת הכוכבים? (ולמנהג התימנים האשכנזים והמקובלים קודם השקיעה).
ת. בערב שבת חנוכה.
62. ש. אדם שהדליק את נרות החנוכה קודם שקיעת החמה, מה דינו?
ת. יחזור וידליק בזמן ההדלקה אבל בלי לברך.
63. ש. אדם שהדליק את נרות החנוכה קודם פלג המנחה, מה דינו?
ת. יחזור וידליק בזמן ההדלקה עם ברכה!
64. ש. עד מתי הוא זמן הדלקה נרות החנוכה?
ת. עד שתכלה רגל מן השוק.
65. ש. מהו זמן עד שתכלה רגל מן השוק?
ת. כחצי שעה לאחר זמן ההדלקה.
66. ש. אדם שלא הספיק להדליק "עד שתכלה רגל מן השוק" מה יעשה?
ת. יכול להדליק עד עלות השחר.
67. ש. אדם שהגיע בשעה מאוחרת וכבר בני ביתו הלכו לישון מה יעשה ומדוע?
ת. יעיר לפחות שניים מבני ביתו ויש אומרים אפילו אחד. כדי שיהיה "פרסומי ניסא".
68. ש. אדם שהגיע בשעה מאוחר וכל בני ביתו כבר ישנים ואינו יכול להעירם מה יעשה?
ת. ידליק, ויכול לברך.
69. ש. אדם שנאנס ולא הדליק את נרות החנוכה עד עלות השחר מה דינו?
ת. אינו מדליק באותו היום אבל טוב להחמיר להדליק בלא ברכה ביום ומדליק מכאן ואילך כרגיל.
70. ש. מה קודם, תפילת ערבית או הדלקת נרות חנוכה, ומדוע?
ת. תפילת ערבית משום ש"תדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם".

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

71. ש. הסבר את המושג "תדיר ושאינו תדיר קודם!"

ת. דבר שהוא מצוי יותר, עדיף על דבר שהוא נדיר בדיני הקדימה. תפילת ערבית שהיא כל יום קודמת למצוות חנוכה שהיא רק שמונה פעמים בשנה.

72. ש. אדם שלא התפלל עד צאת הכוכבים וחושש שמא יאחר את זמן ההדלקה (חצי שעה) מה יעשה?

ת. ידליק חנוכיה ואח"כ יתפלל ערבית.

73. ש. אם תפילת ערבית קודמת מה יעשו התימנים והאשכנזים שמדליקים בשקיעת החמה?

ת. מדליקים נרות ואח"כ מתפללים ערבית.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קלב

דין השמנים והפתילות לנרות חנוכה

א. כל השמנים כשרים להדליק בהם נר חנוכה, ומצוה מן המבחר להדליק נרות חנוכה בשמן זית, מפני שבו היו משתמשים במנורת בית המקדש, שבה נעשה הנס. ואם אין לו שמן זית, ידליק בשאר שמנים.

מצוה מן המבחר בשמן זית

ב. אם אין ידו משגת לקנות שמן זית אף לנרות ההדור, ידליק הנר הראשון — שהוא עקר המצוה — בשמן זית, ושאר הנרות ידליק בשאר שמנים.

אין לו שמן זית לנרות ההדור

ג. אם אין ידו משגת גם לזה, ידליק כל הנרות בשעוה. ועדיף שידליק בנרות שעוה ויהיה מוסיף והולך נר אחד נוסף בכל לילה, ממה שידליק נר אחד בלבד בשמן זית בכל לילה.

אין יכול לקנות שמן זית

ד. היה עוסק בהדלקת נרות השעוה והכנתם, ובתוך כך נזדמנו לו נרות של שמן — יניח נרות השעוה וידליק בשמן. אבל אם התחיל לברך על נרות השעוה, לא יניחם, אלא ידליק בנרות השעוה.

נזדמנו לו נרות שמן

ה. כל הפתילות כשרות להדליק בהן נרות חנוכה, ומצוה מן המבחר להדליק בפתילות העשויות מצמר גפן או מחוטי פשתן.

הפתילות

ו. אין יוצאים ידי חובת מצות הדלקת נרות חנוכה במנורת חשמל, לפי שאין בהם שמן ופתילה. וכן אין יוצאים ידי חובה בהדלקת נרות הדולקים באמצעות גז, לפי שאין בהם פתילה.

מנורת חשמל

ז. יש להדר להדליק נרות חנוכה בכלי נאה, לחבב ולהדר המצוה משום (שמות) "זה אלי ואנוהו" (טו, ב): "זה אלי ואנוהו".

"זה אלי ואנוהו"

ח. מעקר הדין אין צריך להחליף את הפתילות שהדליק בהן בלילה הקודם. ויש נוהגים להחמיר לקחת פתילות חדשות בכל לילה, זכר למנורת בית המקדש שהיו משתמשים בה בכל יום בפתילות חדשות.

החלפת הפתילות

ט. שמן שנותר ביום הראשון, מוסיף עליו ומדליקו ביום השני. ואם נותר ביום השני, מוסיף עליו ומדליקו ביום השלישי, וכן בשאר הימים. ואם נותר שמן בנרות ביום השמיני, עושה לו מדורה ושורפו בפני עצמו, שהרי הקצה למצותו. והוא הדין לפתילות שנשארו בנרות חנוכה, שעושה להן מדורה ושורפן.

שמן הנותר

י. במה דברים אמורים שנאסר השמן הנותר? כשכבו הנרות קדם זמנם, דהינו בתוך חצי שעה מזמן הדלקתם. אבל אם דלקו כשעור זמן המצוה ונותר שמן בנרות להשתמש בו — אין צריך לשרפו.

דלקו כשיעור

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

הוראה

יא. יש אומרים, שאם נתן השמן בנרות בסתם, ולא התנה בפרוש שאינו מקצה אותו למצותו — אפלו אם נתן שמן יותר מכשעור, נאסר כל-השמן בהנאה וצריך לשרפו. לכן טוב שיתנה בפרוש, שאינו מקצה השמן למצות נר חנכה אלא כשעור המצוה, ואז רשאי להשתמש בו לכל-הדעות.

טוב שיתנה על השמן

יב. אפלו אם נתן שמן בחנכיה לצורך הדלקת נרות חנכה ולבסוף לא הדליק נרות חנכה באותה חנכיה [וכל-שכן אם נותר שמן בקנקן או בפקבוק], לא נאסר השמן — שלא אסרו אלא שמן שנעשה בו מצות הדלקת נרות חנכה, ונותר מן השמן אחר שקבו הנרות, קדם שיעבר זמן המצוה.

שמן שלא הדליק בו

יג. שמן שנותר ונאסר בהנאה, אין להשהותו כדי להשתמש בו לנר חנכה לשנה הבאה, מפני שיש לחוש שמא ישכח ויבא להשתמש בו, אלא עושה לו מדורה ושורפו בפני עצמו.

הנותר שנאסר שורפו

יד. אם נתערב שמן שנותר ונאסר בהנאה בשמן אחר — אם יש בשמן הכשר פי ששים מהשמן האסור, מתרת התערבת, ואם לאו — הכל אסור. ומכל-מקום מתר להוסיף על התערבת משמן המתר כדי שיהיה ששים כנגד השמן האסור, ואין לחוש בזה משום בטול אסור לכתחלה.

נתערב שמן האסור במותר

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

תמונה בהלכה

הביטו בתמונות (והכיתוב) וציינו את ההלכה הרלוונטית לתמונה

ב

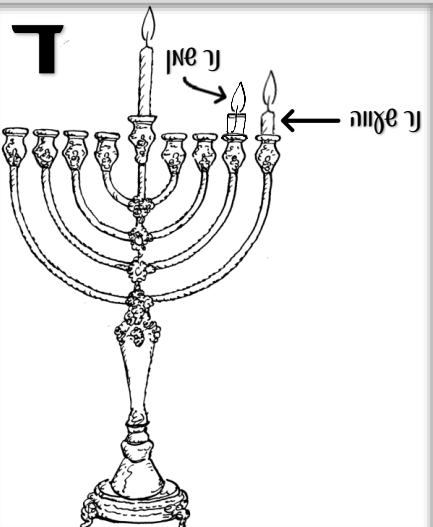

א

ג

רק ראש!!!
יש שמן בית בארון...

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קל"ב - דין השמנים והפתילות לנרות החנוכה

74. ש. אלו שמנים מותרים להדלקת נרות חנוכה?

75. ש. איזה שמן מצוה מן המובחר?

76. ש. אדם שיש לו אפשרות לקנות שמן זית אך במידה המספקת רק לשמונת נרות המצוה מה יעשה?

77. ש. אדם שיש לו אפשרות להדליק רק "נר מצוה" בכל יום או להדליק בנרות שעווה "מוסיף והולך", מה יעשה?

78. ש. אם היה עסוק בהכנת נרות השעווה והביאו לו נרות של שמן, מה יעשה?

79. ש. אם כבר התחיל לברך על נרות השעווה והביאו לו נרות של שמן, מה יעשה?

80. ש. אלו פתילות כשרות להדלקת נרות החנוכה?

81. ש. אלו פתילות מצוה מן המובחר?

82. ש. מדוע לא יוצאים ידי חובה בנרות של חשמל?

83. ש. מדוע לא יוצאים ידי חובה בנרות הדולקים באמצעות גז?

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

84. ש. מדוע יש עניין להדליק נרות חנוכה בכלי נאה?

נראה

85. ש. מעיקר הדין, האם חייב להחליף פתילות בכל יום?

86. ש. מדוע יש נוהגים להחליף פתילות בכל יום?

87. ש. אדם שנותר לו שמן בכוסית מיום האתמול האם מותר לו להשתמש איתו?

88. ש. אדם שנותר לו שמן ביום השמיני מה יעשה?

89. ש. מה יעשה עם הפתילות שנשארו לאחר היום שמיני?

90. ש. מדוע צריך לשרוף את השמן והפתילים הנותרים?

91. ש. מה קובע האם הוקצו למצוותם או לא?

92. ש. מה חדשו ה"יש אומרים" בדיון "הוקצו למצוותם"?

93. מדוע שמן הנותר לאחר החנוכה צריך לשורפו ולא לשמור אותו לשנה הבאה?

94. ש. שמן ש"נותר" שהתערב עם שמן אחר, מה דינו?

.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קלג

סדר הדלקת נרות חנוכה

א. אסור לאכל סעודת קבע, וכן אסור לישון אפלו מעט, וכן אסור להתחיל מלאכה, החל מחצי שעה קדם זמן הדלקת נרות חנוכה, עד אחר שיִדליק הנרות.

סעודה ומלאכה קודם הדלקה

ב. אסור אכילה קדם הדלקת הנרות, אינו אלא כשאוכל יותר מכפיצה (54 גרס) לחם או עוגה, אבל עד כפיצה ועד בכלל — מתר.

שיעור אכילה האסורה

ג. אם בקש מחברו שיזכירונו להדליק הנרות, רשאי לאכל אפלו יותר מכפיצה לחם או עוגה קדם זמן ההדלקה, וכן רשאי לעשות מלאכה. אבל משהגיע זמן ההדלקה, צריך להדליק מיד, ולא יעסק בדברים אחרים עד שיִדליק.

העמיד שומר

ברכות ההדלקה

ד. המדליק נרות חנוכה מברך בלילה הראשון ג' ברכות:

א. "להדליק נר חנוכה".

ב. "שעשה נסים".

ג. "שהחנינו".

ובשאר הלילות אינו מברך "שהחנינו", אלא רק "להדליק נר חנוכה" ו"שעשה נסים".

יברך קודם ההדלקה

ה. צריך לברך קדם הדלקת הנרות. שכל-המצות כֵּלָן, מברך עליהן קדם. ולא יתחיל להדליק עד אחר שסיים לברך כל-הברכות.

ו. שכח לברך קדם ההדלקה — אם ארע פן בלילה הראשון, לא יברך ברכת "להדליק נר חנוכה", שכבר הדליק, אלא יברך רק ברכת "שעשה נסים" ו"שהחנינו", ואם נזכר לאחר חצי שעה מזמן שהדליק — אינו מברך כלל באותו לילה.

שכח לברך בלילה הראשון

שכח בשאר הלילות

ז. אם ארע בשאר הלילות ששכח לברך קדם ההדלקה:

א. אם נזכר קדם שסיים הדלקת כל-נרות ההדור, יברך כל-הברכות, וימשיך במעשה ההדלקה.

ב. ואם נזכר אחר שסיים הדלקת כל-נרות ההדור, לא יברך ברכת "להדליק נר חנוכה", אלא יברך ברכת "שעשה נסים" בלבד.

שכח ברכת שהחנינו

ח. שכח ולא ברך "שהחנינו" בלילה הראשון — אם נזכר בתוך חצי שעה מזמן ההדלקה — יברך מיד, ואם נזכר לאחר מכן — יברך בהדלקת הנרות בלילה השני. ואפלו אם לא ברך עד הלילה השמיני, מברך בשעת הדלקת הנרות בלילה השמיני. ואם לא ברך "שהחנינו" אף בלילה השמיני בשעת הדלקת הנרות, מברך בתוך חצי שעה לאחר הדלקתם בלבד.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ט. פְּעָמִים שָׁאֲדָם מְבָרֵךְ עַל גִּירוֹת חֲנֻכָּה אֶפְלוּ אִינוּ מְדַלֵּיק אֶת הַנְרוֹת, אֲלָא רֹאָה גִירוֹת חֲנֻכָּה שֶׁל חֲבֵרוֹ, וּבִלְבָד שֶׁנִּתְקַיְמוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה תְּנָאִים: א. שֶׁלֹּא הִדְלִיק בְּאוֹתוֹ לִילָה גִירוֹת חֲנֻכָּה, וְלֹא שָׁמַע בְּרֶכֶת הַדְּלָקַת גִּירוֹת מֵאַחֵר.

מבדק על
ראיית
נרות
חנוכה

ב. שֶׁאִינוּ עֲתִיד לְהִדְלִיק בְּאוֹתוֹ לִילָה גִירוֹת חֲנֻכָּה.
ג. כְּשֶׁאֵין מְדַלִּיקִין עָלָיו בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.

י. כָּל שֶׁנִּתְקַיְמוּ בּוֹ שְׁלֹשֶׁת הַתְּנָאִים הַלְלוּ גַם יַחַד, מְבָרֵךְ בְּרֶכֶת "שְׁעֶשֶׂה נִסִּים", וּבִלְיָלָה הָרִאשׁוֹן מְבָרֵךְ גַּם בְּרֶכֶת "שֶׁהַחֲיָנוּ", אֲבָל אִינוּ מְבָרֵךְ בְּרֶכֶת "לְהִדְלִיק גִּירוֹת חֲנֻכָּה", שֶׁהֵרִי אִינוּ מְדַלִּיק.

הברכה
שמבדק

יא. בְּרֶכֶת הָרֹאָה, אֵינָה אֲלָא כְּשֶׁרֹאָה גִירוֹת חֲנֻכָּה שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּתוֹךְ חֲצִי שְׁעָה מִזְמַן הַדְּלָקָתָם, אֲבָל לְאַחֵר מִכֵּן — כִּיּוֹן שֶׁנִּסְתַּיְמָה מִצְוַת גִּירוֹת אֵלוֹ — אִינוּ מְבָרֵךְ עָלֵיהֶם.

ברכת
הרואה
בתוך חצי
שעה

יב. אִם הוּא מְסַפֵּק אִם גִּירוֹת אֵלוֹ הִדְלִקוּ בְּתוֹךְ חֲצִי הַשְּׁעָה הָאַחֲרוֹנָה, לֹא יְבָרֵךְ עָלֵיהֶם, שֶׁסֵּפֶק בְּרִכּוֹת לְהַקֵּל. וְכֵן אֵין לְבָרֵךְ בְּרֶכֶת הָרֹאָה עַל גִּירוֹת שֶׁאֵינָם שֶׁל מִצְוָה מִמֶּשֶׁ, כְּגוֹן גִּירוֹת שֶׁהִדְלִיק מִי שֶׁאִינוּ מְחַיֵּב בְּהִדְלָקָה.

מקרים
שאִינוּ
מבדק על
ראייה

יג. מִתֵּר לְבָרֵךְ בְּרֶכֶת הָרֹאָה עַל גִּירוֹת חֲנֻכָּה שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת, וּבִלְבָד שֶׁנִּתְקַיְמוּ בּוֹ כָּל-שְׁלֹשֶׁת הַתְּנָאִים הַנ"ל.

ברכת
ראייה
בנרות
ביהכנ"ס

יד. הַדְּלָקָה עוֹשֶׂה מִצְוָה, כְּלוּמַר, שֶׁעָקַר הַמִּצְוָה הוּא מַעֲשֵׂה הַהִדְלָקָה בְּלִבָּד. וְלָכֵן, אֶפְלוּ כְּבֵה מִיד, אִינוּ צָרִיף לְחֹזֵר וּלְהִדְלִיקוֹ שֵׁנִית, שֶׁהֵרִי מִיד לְאַחֵר שְׁסִים מַעֲשֵׂה הַהִדְלָקָה כְּבֵר יָצָא יְדֵי חוֹבֶת הַמִּצְוָה. מִכָּל-מָקוֹם, מִצְוָה מִן הַמִּבְחָר לְחֹזֵר וּלְהִדְלִיק בְּלֹא בְּרָכָה, אִם כְּבֵה בְּתוֹךְ חֲצִי שְׁעָה לְאַחֵר הַדְּלָקָתוֹ.

הדלקה
עושה
מצווה

טו. צָרִיף לָתֵת שֶׁמֶן בַּנְרוֹת, כְּשֶׁעוֹר שִׁידְלִקוּ לְכָל-הַפְּחוֹת עַד חֲצִי שְׁעָה אַחֵר צֵאת הַכּוֹכָבִים. וְאִם נָתַן שֶׁמֶן פְּחוֹת מִשְׁעוֹר זֶה — לֹא יָצָא, וְצָרִיף לְכַבּוֹת אֶת הַנְרוֹת וּלְחֹזֵר וּלְהִדְלִיק, וּמִכָּל-מָקוֹם אִינוּ חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ עַל הַדְּלָקָתוֹ הַשֵּׁנִית.

שיעור
השמן

טז. כְּשֶׁמְדַלִּיק גִּירוֹת חֲנֻכָּה בְּלִילָה הָרִאשׁוֹן, יְדַלֵּיק אֶת הַנֵּר הַקִּיצוֹנִי שֶׁבְּצֵד יָמִין, וּבִלְיָלָה הַשֵּׁנִי יְדַלֵּיק הַנֵּר הַנוֹסֵף תְּחִלָּה, כִּי בְּתוֹסֶפֶת הַיָּמִים נִתְּוֶסֶף הַנֵּס, וְאַחֵר כִּף יְדַלֵּיק הַנֵּר שֶׁהִדְלַק אֶתְמוֹל. וְכֵן בְּכָל-לִילָה מְדַלִּיק מִשְׁמָאל לְיָמִין. וּבִדְעֵבֶד, אִם שָׁנָה מְסֻדֵּר זֶה, יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.

סדר
הדלקת
נרות

יז. אִם שָׁמַע קִדִּישׁ אוֹ קִדְשָׁה בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת הַנְרוֹת — אִם הִדְלִיק הַנֵּר הָרִאשׁוֹן, אָף עַל פִּי שְׁעֵדִין לֹא הִדְלִיק גִּירוֹת הַהֲדוּר, רִשְׁאֵי לַעֲנוֹת. אֲבָל אִם עֵדִין לֹא הִדְלִיק הַנֵּר הָרִאשׁוֹן, אִינוּ רִשְׁאֵי לְהַפְסִיק אֶפְלוּ לְדַבְּרִים שֶׁבְּקִדְשָׁה.

שמע
קדיש או
קדושה
בהדלקה

הרב תומר לבנון – הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

יח. אחר שסיים כל-הפרכות על הדלקת הנרות, יתחיל בהדלקת הנרות, ולא יסלק ידו מהדלקת כל-נר, עד שידליק את רב הפתילה היוצאת מן הנר.

מתי וכיצד
ידליק

יט. מיד לאחר שהדליק הנר הראשון, יתחיל באמירת "הנרות הללו". ומנהג טוב לומר אחר כך "מזמור שיר חנכת הבית", כלו.

תפילה
לאחר
ההדלקה

כ. אין מדליקים נר חנכה מנר חנכה על ידי נר אמצעי. דהינו, אם לאחר שהדליק נר אחד, ככה הנר שבאמצעותו מדליק את הנרות, אין להדליקו מן הנר הראשון כדי להדליק את הנר השני. אבל בלא נר אמצעי, כגון שמושף את פתילת הנר הראשון ומדליק ממנה את הנר השני – מתר, הואיל ושני הנרות נרות מצוה הם.

להדליק
ע"י נר
אמצעי

כא. מיהו, אם הדליק הנר השני וככה – יש להחמיר שלא להדליקו מהנר הראשון, שמכיון שהדליק את הנר – אף על פי שככה – כבר נעשית מצותו, ואינו חייב לחזור ולהדליקו, ואם ידליקנו מנרות המצוה, הרי הוא כמדליק נר של רשות מנר של מצוה.

הדליק נר
שני וככה

כב. אסור להשתמש לאור נרות חנכה ואפלו שמוש של קדשה, כגון ללמוד תורה לאור הנרות אסור, ואין הבדל בין הנר הראשון, שהוא חיוב המצוה, לבין שאר הנרות, שהם נרות ההדור שמוסיפים בכל-לילה.

שימוש
לאור
נרות

כג. לא אסרו שמוש לאור הנרות אלא בתוך חצי שעה מזמן הדלקתם, אבל לאחר חצי שעה מתר להשתמש כל-שמוש שירצה, ואפלו שמוש של חל.

מתי אסור
להשתמש
בנרות

כד. נוהגים להדליק בכל-לילה נר אחד נוסף במקום מרחק ומבדל קצת מנרות חנכה, כדי שאם ישתמש לאור הנר, יהיה זה לאור הנר הנוסף שהדלק לשם כך, ונר זה נקרא "נר השמש".

שמש

כה. צריך להדליק את "נר השמש" בסוף הדלקתו, ואם טעה והדליק "נר השמש" ראשון, ימשיך בהדלקת נרות המצוה, ואינו צריך לחזור ולברך.

ידליק
השמש
בסוף

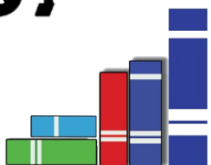
סדרת הפוסק הצעיר

נדא

נערך ע"י: הרב תומר לבנון

הרב תומר לבנון – הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

שו"ת לסימן קל"ג

21. ש. אלו דברים אסורים החל מחצי שעה לפני זמן הדלקת נרות החנוכה?
ת. א. לאכול סעודת קבע. ב. לישון ג. להתחיל מלאכה.
22. ש. עד מתי ג' דברים אלו אסורים?
ת. עד לאחר שידליק את נרות החנוכה.
23. ש. מהו שיעורו של איסור האכילה קודם הדלקת נרות החנוכה?
ת. יותר מכביצה לחם או עוגה. אבל עד כביצה מותר.
24. ש. מהו שיעור כביצה?
ת. 54 גרם.
25. ש. באיזה מקרה רשאי לאכול אף יותר מכביצה וכן ללכת לישון סמוך לזמן וכן להתחיל במלאכה לפני זמן הדלקת הנרות?
ת. אם מינה שומר.
26. ש. כמה ברכות מברך המדליק את נרות החנוכה בלילה הראשון?
ת. שלוש.
27. ש. אלו ברכות מברך בלילה הראשון?
ת. א. "להדליק נר". ב. "שעשה ניסים". ג. "שהחיינו".
28. ש. אלו ברכות מברך בשאר הימים?
ת. רק "להדליק נר" ו"שעשה ניסים".
29. ש. מתי מברך על ברכות ההדלקה?
ת. קודם ההדלקה.
30. ש. אם שכח לברך ביום הראשון ונזכר בתוך חצי שעה מזמן ההדלקה, אלו ברכות עליו לברך?
ת. רק "שעשה ניסים" ו"שהחיינו".
31. ש. אם שכח לברך בשאר הימים ונזכר כשעדיין לא סיים את להדליק את כל נרות ההידור מה דינו?
ת. אם לא סיים להדליק את כל הנרות יברך את כל הברכות.
32. ש. אם נזכר לאחר שסיים את ההדלקה ששכח לברך מה דינו?
ת. לא יברך את ברכת להדליק שהרי כבר הדליק אלא רק את ברכת שעשה ניסים.
33. ש. אם שכח לברך את ברכת שהחיינו בלילה הראשון מה דינו?
ת. אם נמצא עדיין בתוך חצי שעה מזמן הדלקת החנוכה יברך מיד. אבל אם עברה חצי שעה יברך בלילה השני.
34. ש. אם שכח ולא ברך שהחיינו עד הלילה השמיני האם רשאי לברך שהחיינו?
ת. כן יברך אפילו ביום השמיני עד חצי שעה מזמן הדלקתו... אבל לא לאחר מכן...
35. ש. אלו ג' תנאים צריכים להתקיים באדם הרוצה לברך על החנוכה בלא הדלקה?
ת. א. שלא הדליק ולא שמע הדלקה באותו הלילה. ב. שאינו עתיד להדליק באותו הלילה. ג. כשלא מדליקים עליו בביתו.
36. ש. איזו ברכה "הרואה" אינו מברך ומדוע?
ת. ברכת להדליק משום שאינו מדליק... אלא רק זוכר ומזכיר את הנס.
37. ש. עד מתי יכול לברך את ברכת הרואה?
ת. עד חצי שעד משעת הדלקתו.
38. ש. מדוע אינו יכול לברך על הראיה לאחר חצי שעה מזמן הדלקתו?

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ת. משום שמצוותן תמה (נגמרה).

39. ש. אם הוא מסופק כמה זמן נרות אלו דולקים מה יעשה?
ת. לא יברך עליהן משום "ספק ברכות להקל".
40. ש. האם מותר לברך ברכת הרואה על נרות בית הכנסת?
ת. כן. אבל בתנאי שיחולו עליו כל שלושת התנאים.
41. ש. מהו עיקר המצוה בהדלקת החנוכה?
ת. הדלקת החנוכה. ואפילו אם כבתה מיד לא צריך לחזור ולהדליקה.
42. ש. "הדליקה וכבתה" מה ראוי לעשות אם כבתה קודם חצי שעה?
ת. ראוי להדליקה מחדש.
43. ש. הדליקה וכבתה לאחר חצי שעה האם ראוי להדליקה שוב, ומדוע?
ת. לא משום שכבר קיים את המצוה כראוי.
44. ש. כמה שיעור שמן צריך להניח בתוך הנרות?
ת. שיעור כדי שידלק חצי שעה לאחר צאת הכוכבים.
45. ש. אם אדם נתן שמן בנרות פחות מהשיעור מה דינו?
ת. לא יצא. וצריך לחזור ולהדליק מחדש. אבל אינו מברך...
46. ש. באיזה צד של החנוכה ידליק את הנר בלילה הראשון?
ת. בצד ימין של החנוכה.
47. ש. איזה נר ידליק בלילה השני?
ת. ידליק את הנר הסמוך משמאל לנר שהדליק בליל אמש.
48. ש. כיצד מדליק בכל שאר הלילות?
ת. משמאל לימין.
49. ש. אדם ששינה את הסדר והדליק מימין לשמאל האם יצא?
ת. בדיעבד כן.
50. ש. אדם השומע קדיש או קדושה בשעת הדלקת הנרות?
ת. אם הדליק את הנר הראשון יכול לענות אבל אם לא הדליק את הנר הראשון אינו רשאי לענות כלל.
51. ש. מתי יתחיל להדליק את נרות החנוכה? (עם הברכות/לאחר הברכות)
ת. רק לאחר שסיים לברך את כל הברכות יתחיל בהדלקה. ולדעת המקובלים מיד לאחר הברכה הראשונה ידליק את נר החיוב, ואחר הברכה השניה ידליק את שאר הנרות.
52. ש. עד מתי צריך להשהות את ידו מעל הנר כאשר מדליק אותו?
ת. עד שתהא השלהבת עולה מאלה.
53. ש. מה מתחיל לומר מיד לאחר הדלקת הנר הראשון?
ת. "הנרות הללו".
54. ש. איזה מזמור יש עניין גדול לקוראו מיד אחרי "הנרות הללו"?
ת. "מזמור שיר חנוכה הבית"...
55. ש. כיצד אפשר להעביר מנר לנר בנרות החנוכה?
ת. רק מנר חנוכה לנר חנוכה ע"י משיכת הפתילה היות והם נרות מצוה. אבל לא ע"י נר אמצעי. משום שאסור להשתמש עם נרות המצוה.
56. ש. אם הדליק כבר את הנר השני וכבה האם מותר להדליק מנר המצוה?
ת. לא משום שהדלקה עושה מצוה, וברגע שהדליק את הנר כבר קיים את המצוה. ולכן כשכבה הפך להיות נר חולין.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

57. ש. מה אסור לעשות לאור הנרות?
ת. שום שימוש ואפילו לא לימוד תורה. ולא משנה האם לאור נר המצוה או לאור נרות ההידור.
58. ש. עד מתי אסור להשתמש לאור הנרות?
ת. עד חצי שעה מהדלקתה.
59. ש. האם לאחר חצי שעה צריך עדיין לשמור על קדושת הנרות?
ת. לא. הם הופכים להיות חולין ורשאי לעשות בהם מה שירצה. ויש המשתמשים בשמן כ"סגולה".
60. ש. כיצד נקרא הנר הנוסף שמדליקים חוץ מנרות המצוה וההידור?
ת. שמש.
61. ש. מדוע נקרא שמו "שמש"?
ת. משום שעל ידו אפשר להשתמש באור הסמוך לחנוכה.
62. ש. מתי מדליק את נר השמש?
ת. אחרון.
63. ש. אם טעה הדליק את נר השמש ראשון מה יעשה?
ת. ימשיך להדליק את נרות המצוה ואינו צריך לחזור ולברך.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קלד

הדלקת הנרות בבית הכנסת

א. נוהגים להדליק נרות חנכה בבית הכנסת בברכות, בין תפלת מנחה לתפלת ערבית.

בבית
הכנסת

ב. יש אומרים, שמכיון שמצות נר חנכה איש וביתו ואין בית הכנסת נחשב לביתו, לכן אין אדם יוצא ידי חובה בהדלקת נרות שבבית הכנסת, וכן יש לנהוג להלכה.

לא יוצא
יד"ח בזה

ג. אפילו מי שמדליק נרות חנכה בעצמו בבית הכנסת, ומברך עליהם, חוזר ומדליק נרות חנכה בביתו, ומברך שנית את כל הברכות.

הדליק
בביתו

ד. מי שדר בבית לבדו, כגון בחור רוק הדר בדיירה לבדו ואינו סמוך על שלחן הוריו, וכיוצא בזה – אם הדליק נרות חנכה בבית הכנסת, פשוטו ומהדליק בביתו, אינו מברך אלא ברכת "להדליק נר חנכה", ואינו חוזר ומברך ברכת "שעשה נסים", וכלילה הראשון אינו חוזר ומברך ברכת "שהחנינו", שספק ברכות להקל.

פעמים
שיוצא ידי
חובה

ה. אין מברכים בבית הכנסת על הדלקת הנרות, אלא אם כן יש שם עשרה אנשים, שבזה יש פרסומי נסא כראוי.

ההדלקה
במניין

תורה צוה לנו

רבי אברהם נמנע מלהדליק נרות בבית מפני שבידו אותו להדליק את החנוכיה בבית הכנסת והוא הדליקם לאחר תפילת ערבית, מה תוכלו לומר לרבי אברהם?

מכון כנסת

הרב תומר לבנון – הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

שׁוּׁיַת לַסִּימָן קל"ד – השלימו את התשובות

1. מתי מדליקים נרות חנוכה בבית הכנסת?

2. האם יוצאים ידי חובה בהדלקת נרות בבית הכנסת?

3. האם מדליק הנרות בבית הכנסת מברך עליהם?

4. האם המדליק נרות בבית הכנסת רשאי לברך על הדלקתו גם בביתו ומדוע?

5. אדם שגר בביתו לבד ואינו סמוך על שולחן הוריו או סמוכים על שולחנו,

איזה ברכה מברך, ומדוע?

6. כיצד המספר 10 קשור להלכה?

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קלה

הדלקת נרות חנכה בערב שבת ובמוצאי שבת

א. טוב להחמיר להתפלל מנחה בערב שבת קדם הדלקת הנרות (פסדר לכתחילה מנחה קודם החדלקה העבודה בבית המקדש, שהקדם קרבן התמיד להדלקת הנרות). מפל- מקום, אם אינו מוצא מנין, יקדים הדלקת הנרות לתפלה בצבור, ולא יתפלל ביחיד כדי להקדימה להדלקת נרות.

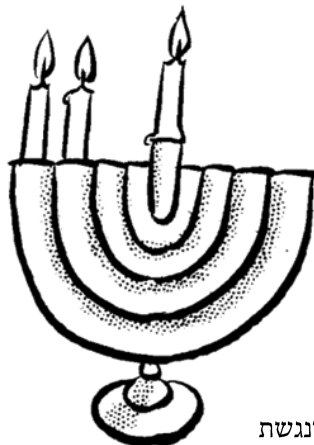
ב. בערב שבת חנכה מדליקים נר חנכה תחלה, ואחר כך נר שבת.

ג. צריך לתת שמן בנרות חנכה בערב שבת, כשעור שידלקו לכל-הפחות עד חצי שעה אחר צאת הכוכבים, כך שידליק קרוב לשעה (רבע שעה לפני השקיעה, ורבע שעה לבין השמשות, וחצי שעה לזמן מצות ההדלקה). ומי שאין לו שמן כשעור הזה, ישתדל לכל-הפחות למצא נר אחד הדולק כשעור הזה, ואם אין לו אפלו נר אחד כזה — ידליק הנרות בלא ברכה.

ד. במוצאי שבת חנכה מדליקים בבית הפנסת נרות חנכה תחלה, ואחר כך מבדילים על הכוס, כדי לאחר יציאת השבת עד כמה שאפשר, וגם כדי שיהיה פרסומי נסא, שאם ידליקו אחר ההבדלה, הרי הצבור הולכים לבתייהם לאחר מכן.

ה. בביתו יקדים ההבדלה על הכוס תחלה, שתדיר ושאינו תדיר — תדיר קודם, ואחר ההבדלה ידליק נרות חנכה.

ו. ראוי ונכון לכל-אחד לנהג כשיטת רבנו תם בכל-מוצאי שבת, והוא הדין במוצאי שבת חנכה, דטוב להמתין שלא להדליק נרות חנכה עד כעבור שעה וחמישית (כשעות זמניות), מזמן שקיעת החמה (שעת צאת השבת לפי רבנו תם, מובא בלוחות השנה).

הרב תומר לבנון — הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קלו

סדר תפלות חג החנוכה

"וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו בהלל ובהודאה". (מתוך "על הנסים")
לשנה אחרת קבעו ועשאו ימים טובים בהלל ובהודאה. (שבת דף כא)

א. בברכת המזון בחג החנוכה צריך לומר "על הנסים" בהודאה, דהינו, קדם "ועל הכל". ואם שכח לאמרו:

על הנסים
בברכה ז'

א. אם נזכר קדם שאמר "ברוך אתה ה'" כדי לחתם "על הארץ ועל המזון" — חוזר ואומר, ואפלו אמר "ברוך אתה" — כל-זמן שלא הזכיר שם ה' — חוזר.

נזכר קודם
שחתם

ב. אם אמר כבר "ברוך אתה ה'", לא יאמר "למדני חקיך" ויחזור להזכיר "על הנסים", אלא ימשיך "על הארץ ועל המזון", ואינו חוזר. וטוב שיאמר באמצע "הרחמן": "הרחמן הוא יעשה עמנו נסים ונפלאות, כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיה בן יוחנן" וכו'.

נזכר אחר
שאמר
ברוך אתה
ה'

ב. בברכה "מעין שלש" בחג החנוכה אין מזכירים מעין המאדע של חנוכה כלל, ואם עבר והזכיר אינו חוזר.

מעין
המאדע
בחנוכה

ג. בתפלות חג החנוכה צריך לומר "על הנסים" בהודאה קדם "ועל כלם", ואפלו בתפלת ערבית בלילה הראשון של חנוכה קדם שהדליקו נרות חנוכה.

על הנסים
בתפילה

ד. אם שכח ולא אמר "על הנסים" בתפלה:

שכח

א. אם נזכר קדם שהגיע לסיום הברכה, דהינו, שעדין לא אמר "ברוך אתה ה'" כדי לחתם "הטוב שמך ולך נאה להודות" — חוזר ואומר, פיון שלא הזכיר שם שמים בחתימת הברכה.

נזכר קודם
ברוך אתה
ה'

ב. אם נזכר לאחר שאמר "ברוך אתה ה'", ימשיך "הטוב שמך ולך נאה להודות", ואינו חוזר. ונכון שיאמר "על הנסים" בסיום התפלה אחר "אלהי נצר", ויאמר: "מודים אנחנו לך, על הנסים" וכו' עד "ונודה לשמך הגדול סלה".

נזכר אחר
שאמר
ברוך אתה
ה'

ה. אם טעה ואמר "על הנסים" בעבודה, דהינו בברכת "רצה" במקום שאומרים "יעלה ויבא" — אם נזכר לאחר מכן בהודאה, חוזרו ואמרו במקומו כתקנת חז"ל, ואם נזכר לאחר שחתם "ברוך אתה ה'" — אינו חוזר.

אמר על
הנסים
בברכה
רצה

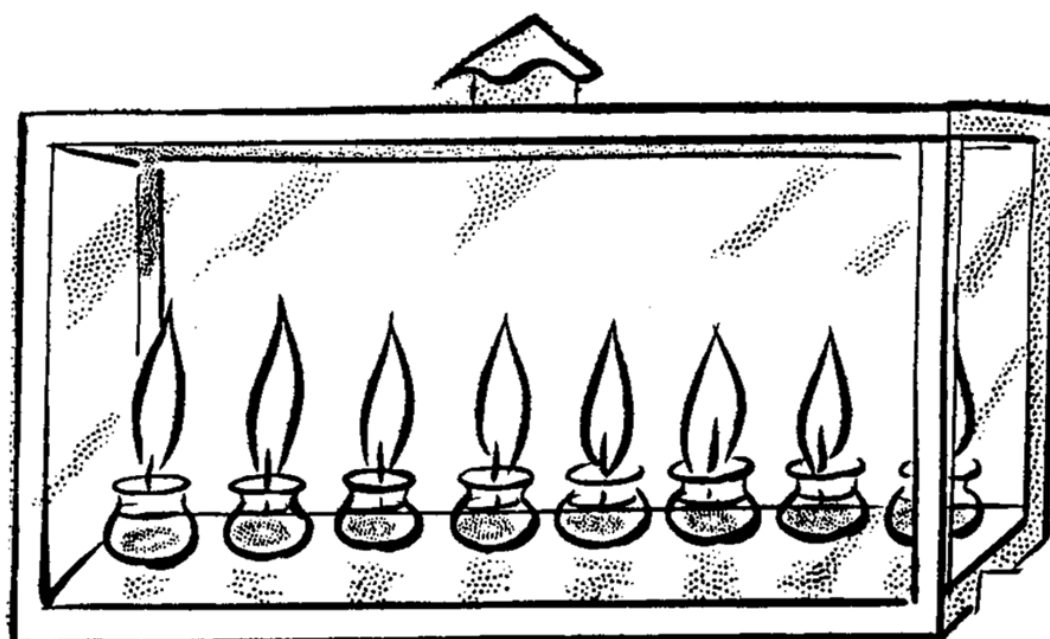
ו. אם טעה בהלכה וחשב שצריך לחזור כשלא אמר "על הנסים", וחזר והתפלל, ובאמצע תפלתו נזכר שהדין הוא שאינו חוזר — צריך להפסיק מיד, ואפלו באמצע הברכה.

חזר
להתפלל
בטעות

הרב תומר לבנון — הוראה מגוונת ומונגשת

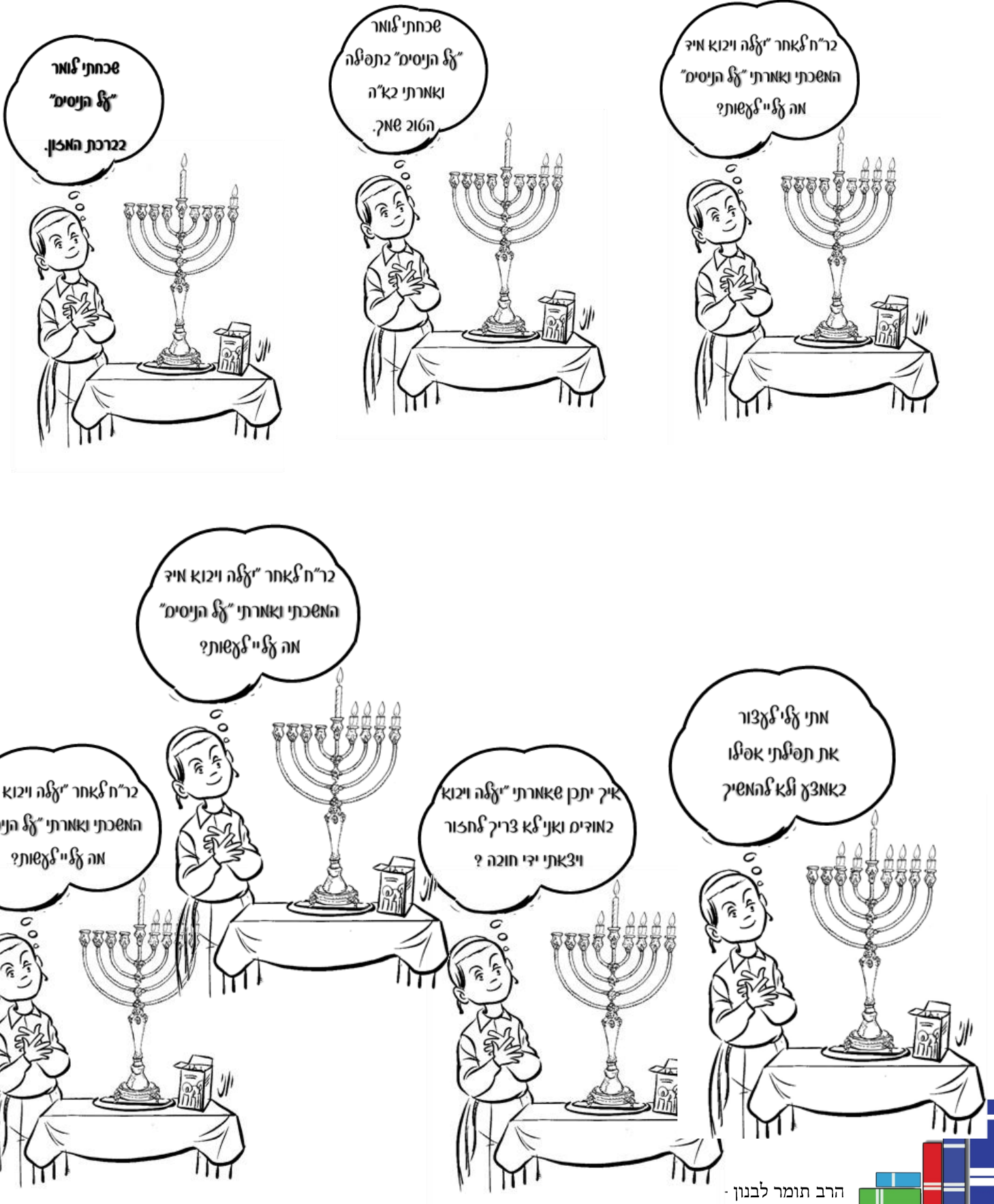
סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

- ז. בכל-יום משמונת ימי החנכה גומרים את ההלל בברכות לפניו ולאחריו. הלל גמור
- ח. נשים פטורות מלגמור את ההלל בימי החנכה, מפני שהיא מצוה שהזמן גרמא, וכל-מצוה שהזמן גרמא, נשים פטורות. ואם ירצו לגמור את ההלל, רשאיות לעשות כן, אך אסור להן לברך על ההלל, מפני שיש בזה חשש אסור ברכה לבטלה לדעת מרן השלחן ערוך.
- ט. אין אומרים ודוי ונפילת אפים בכל-שמונת ימי החנכה. וכן אין אומרים מזמור "יענף ה' ביום צרה" ומזמור "תפלה לדוד הטה ה' אונך", ובשבת חנכה בתפלת המנחה אין אומרים "צדקתך". וידוי ונפילת אפים וכיו"ב
- י. מנהג הספרדים ועדות המזרח שלא לומר פרק "במה מדליקין" בליל שבת חנכה, מפני שבפרק זה נזכרים הפתילות והשמנים שאין מדליקין בהם נר שבת, ובחנכה מתיר להדליק בהם נר חנכה. והאשכנזים נהגו לומר גם בליל שבת חנכה. "במה מדליקין"

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

לימון אב אספקותיו אל הילד ובסיוו את ספקותיו ע"י הילד

הרב תומר לבנון -

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סימן קדז

סדר קריאת התורה בחנכה

א. בכל-שמונת ימי החנכה, מוציאים ספר תורה וקוראים בפרשת "נשא", בסדר הקרבת קרבנות נשיאי ישראל.

קריאה
בפרשת
נשא

ב. ביום הראשון של חנכה, מנהג הספרדים ועדות המזרח להתחיל הקריאה מפרשת "ברכת כהנים" (במדבר ו, כה), ונוהגים שהכהן קורא עד "ויקריבו אותם לפני המשכן" (שם ז, ג), והלוי ממשיך עד לחנכת המזבח (שם פסוק יא), והשלישי ממשיך "ויהי המקריב ביום הראשון" עד "זה קרבן גחשון בן עמינדב" (שם פסוק יז).

סדר
הקריאה
ביום א'

ג. ביום השני של חנכה קורא הכהן פרשת הקרבת היום השני (שם פסוק יח) עד "מלאה קטרת" (שם פסוק כ), והלוי ממשיך עד "זה קרבן נתנאל בן צוער" (שם פסוק כג), והשלישי חוזר וקורא מה-שקראו הכהן והלוי, וכן בכל-יום אומר קרבן של נשיא אחד.

סדר
הקריאה
ביום ב'
וחלף

ד. ביום השמיני של חנכה קורא הכהן מ"ביום השמיני" (שם פסוק נד) עד "מלאה קטרת" (שם פסוק נו), והלוי ממשיך משם עד "זה קרבן גמליאל בן פדהצור" (שם פסוק נט), והשלישי חוזר וקורא פרשת היום השמיני וממשיך עד תחלת פרשת בהעלתך, ומסיים בפסוק "כן עשה את המנרה" (שם פרק ח פסוק ד).

קריאה
ביום
השמיני

ה. בשבת חנכה מוציאים שני ספרי תורה:

שבת
חנוכה

א. בראשון קוראים שבעה עולים בפרשת השבוע, ואומרים חצי קדיש.

ב. בשני קורא המפטיר בפרשת הקרבת הנשיא המקביל לאותו יום, ואומר חצי קדיש ומפטיר: "רני ושמחי" (זכריה ב, יד – ד, ז).

ראש חדש
טבת בחול

ג. ראש חודש טבת שחל בחל, מוציאים שני ספרי תורה:

א. בראשון קוראים שלשה עולים, בפרשת קרבן התמיד ומוסף שבת וראש חודש (במדבר כח, א-טו), ואין אומרים חצי קדיש.

ב. בשני קורא הרביעי בפרשת הקרבת הנשיא המקביל לאותו יום, ואחר קריאת הרביעי אומרים חצי קדיש.

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ראש חדש
טבת
בשבת

ז. ראש חדש טבת שחל בשבת, מוציאים ג' ספרי תורה:

א. בראשון קוראים ששה עולים, בפרשת השבוע.

ב. בשני קורא השביעי, בפרשת קרבנות שבת וראש חדש (במדבר כח, ט).

ג. בספר השלישי קורא המפטיר בפרשת הקרבת הנשיא המקביל לאותו יום, ומפטיר בהפטרת חנכה: "רְנִי וְשִׂמְחִי בַת צִיּוֹן" (זכריה פרק ב).

ח. אין אומרים חצי קדיש אחר סיום הקריאה בספר הראשון, שהרי טרם עלו לתורה שבעה עולים כחובת יום השבת, אבל לאחר הקריאה בספר השני יש לומר חצי קדיש, וכן יש לומר חצי קדיש אחר הקריאה בספר השלישי.

ט. אם הוסיפו אפלו עולה אחד בקריאה בספר הראשון, יאמרו חצי קדיש גם אחר הקריאה בספר הראשון, ונמצא שאומרים חצי קדיש אחר כל-ספר וספר.

הוסיפו
עולה
בספר א'

הרב תומר לבנון – הוצאה מגוונת ומונגשות

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

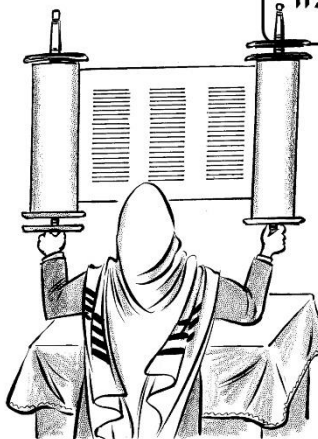
קריאת התורה

יום א חנוכה

כהן:

לוי:

ישראל:

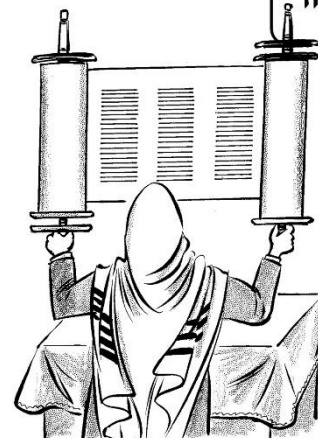

יום ב חנוכה

כהן:

לוי:

ישראל:

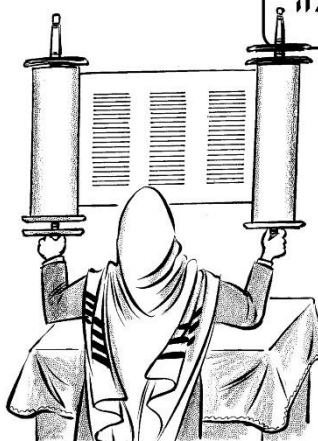

יום ג חנוכה

כהן:

לוי:

ישראל:

יום ד חנוכה

כהן:

לוי:

ישראל:

יום ה חנוכה

כהן:

לוי:

ישראל:

הרב תומר לבנון – הוראה מגוונת ומונגשת

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

שבת חנוכה

ספר א:

ספר ב:

הפטרה:

זאת חנוכה

כהן:

לוי:

ישראל:

ראש חודש טבת

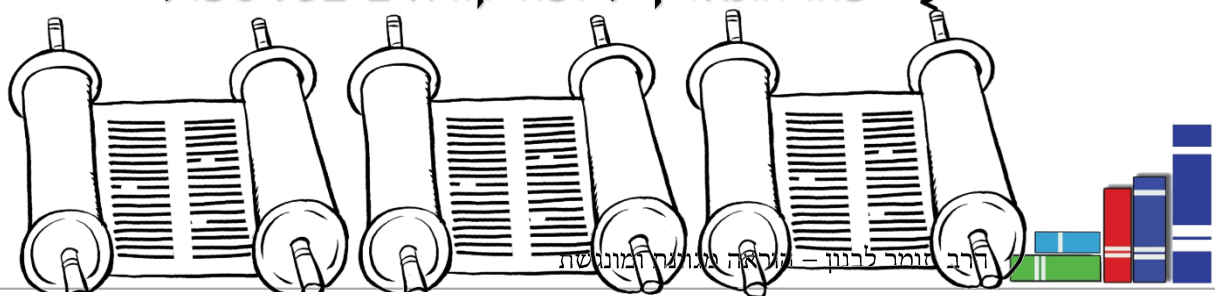
ספר א:

ספר ב:

הפטרה:

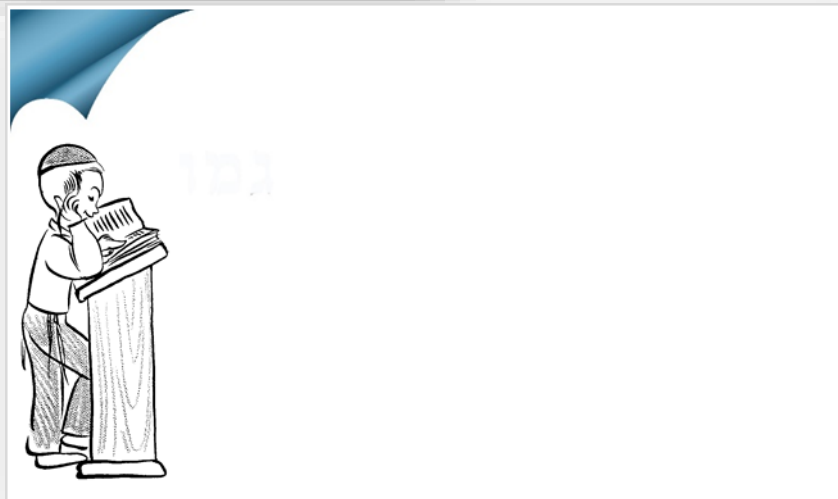
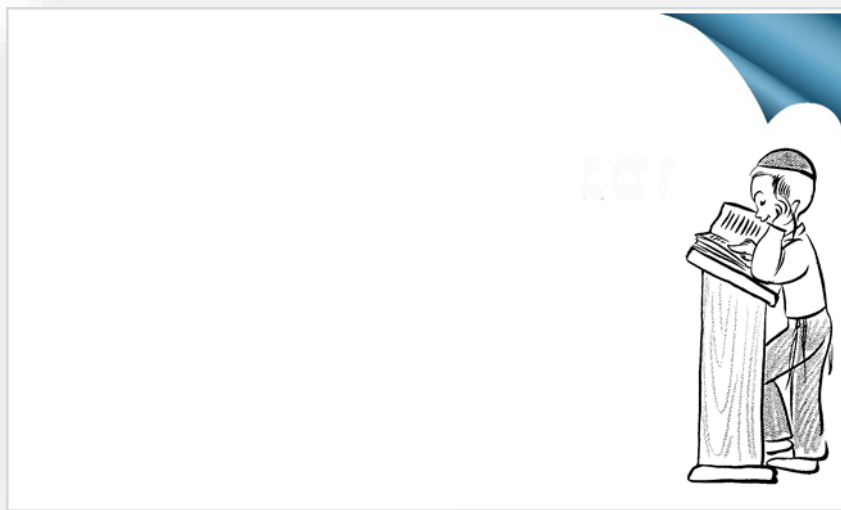
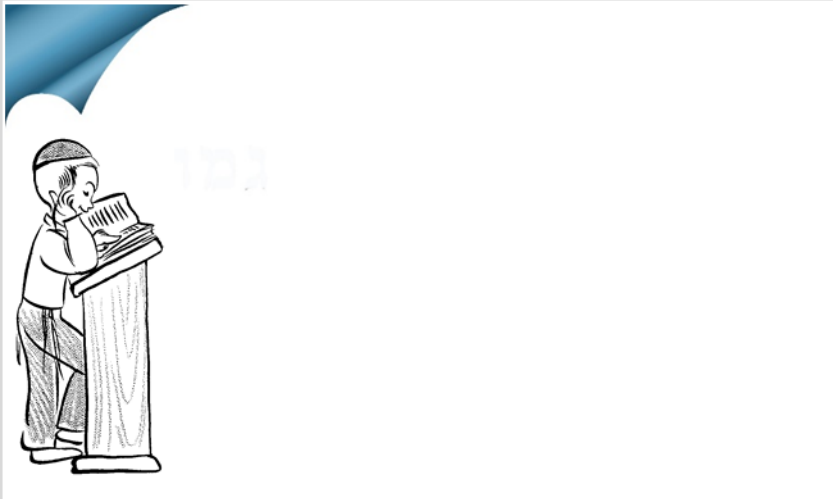

מהו התאריך ? ומה קוראים בכל ספר?

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

נסו ליצור כמה שאלות הלכתיות

טמונה ב'הלכה

מצאו את ההלכה שטמונה בכל תמונה שתוצג בדפים הבאים

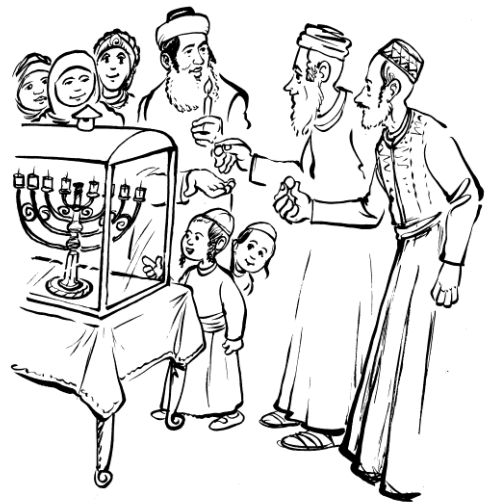

זרב תומר לבנון – העמוד הזה

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

נדרא

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

סיפור לחנוכה

ר' יוסף אברך לתפארת בעיר אשקלון, ביום השלישי של חנוכה הוזמן לעיר אשדוד להספיד את ידידו משכבר הימים בעל מפעל לייצור חנוכיות שנפטר באותו היום. ומכיון שהוריו גרים באשדוד מיד בשקיעה רץ לבית הוריו והדליק שם את נרות החנוכה, לאחר ההדלקה התקשר לרעייתו ואמר לה: **"הערב אין צורך להדליק נרות בבית כיון שאני כבר הדלקתי בבית הוריי ולכן גם את פטורה"**

"מה!!!!!!!" נודעקה רעייתו **"לא יעלה על הדעת שמויישי התינוק שלנו לא ישמע ולא ידליק איתך את החנוכיה!"** שמע את הדברים ר' יוסף והחליט: **"את צודקת בהחלט אני אסיים את המפגש המשפחתי כאן ואגיע לבית בסביבות חצות ואז אדליק בעצמי את החנוכייה"**

רעייתו הבטיחה להישאר ערה עם מווישי התינוק שיזכו לפרסם את הנם.

בשעה 1:00 בלילה חזר ר' יוסף לביתו ומצא את כל בני הבית רדומים הוא לא רצה לגזול את שנתם ולכן החליט שאין טעם להעיר אותם שכן כבר יצאו ידי חובה היום. ברך ר' יוסף בכוונה ברכת המפיל וקריאת שמע ושקע בשינה נעימה.

בנו של ר' יוסף שהתחתן בשנה שעברה והגיע לבקר את הוריו בליל אמש ונותר ללון שם עם רעייתו ובנו הקטן התעורר כמה דקות לפני עלות השחר וגילה שבבית הוריו לא הדליקו חנוכיה, תיכף ומיד הוא העמיד חנוכיה על הרצפה ליד עריסת התינוק שם שמן בכמות שיספיק עד לנץ החמה, ברך בכוונה והדליק את החנוכייה, אשתו שהתעוררה מהרעש ביקשה ממנו: **"קח את החנוכייה והנח אותה במקום אחר מפני הסכנה"**. וכך אכן עשה.

למחרת ליבו של ר' יוסף נקפו על שהפסיד את ההדלקה של ליל אמש והחליט שהיום ידליק חנוכייה נוספת (מלבד אלו שעל הפתח והחלון

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

ובמרפסת) ואותה ידליק בעליית הגג של הקומה הרביעית שפונה היישר אל כיכר העיר, ועוד הגדיל לעשות והחליט לברך גם על הדלקתה וגם להוסיף שם נר לכפרת עוונות, לאחר שעשה זאת הרגיש טוב יותר.

ביום השמיני של חנוכה החליט ר' יוסף להזמין את הוריו, הוריו שמחו והגיעו אחר הצהריים. אביו סיפר לו עם הגיעו "ביום הראשון של חנוכה הייתי בשיעור תורה עד לשעה מאוחרת מאוד כמובן שהתקשרתי לאמא ובקשתי ממנה שתדליק את החנוכייה במקומי לפחות שעה לאחר צאת הכוכבים" התפלא ר' יוסף שכן מעולם לא קרה דבר כזה לאביו, "אני יודע שאמנם קיימתי את ההלכה להדליק נרות חנוכה בזמן, אך מצער אותי שהפסדתי את ברכת שהחיינו", "אל דאגה אבא" הרגיע אותו בנו "ניתן לברך את ברכת שהחיינו אם שכח עד ליום השמיני והאחרון של חנוכה, ולכן היום אני מזמין אותך להדליק את החנוכייה במקומי" סיים ר' יוסף את דבריו. אביו הנרגש נישקו על ראשו ואמר לו "שימחתני בני".

ואכן מיד ניגש אביו של ר' יוסף להדלקה ברך בהתרגשות "שהחיינו" ומיד התחיל להדליק את הנרות תוך שהוא עובר בזריזות מנר לנר שלא יהיה הפסק וממשיך את ברכת "שעשה ניסים" ולבסוף "להדליק נר של חנוכה".

יחד שרו כל בני הבית "מעוז צור" וסבא החליט לפנק את הנכד הקטנטן ונתן למויישי הקטן להדליק את הנר האחרון.

מיד לאחר מכן רעייתו של ר' יוסף ניקתה את הבית לכבוד חנוכה והאורחים וטיגנה לביבות לכבוד המשפחה כולה שהתיישבה לשולחן בשמחה אמנם ר' יוסף טעם מעט מפני שכמה דקות לפני ההדלקה סיים לאכול את ארוחת הצהריים אבל כמובן שהחמיא לרעייתו על הטרחה ועל האוכל המשובח. לאחר מספר דקות מתחילת הסעודה קפץ החשמל למגינת ליבם, "נראה לי שכדאי שנאכל בעצימת עיניים" הציע אביו של ר' יוסף "הרי לא ניתן ליהנות מאור הנרות של חנוכה", "אבל כבר עברה רבע שעה מההדלקה" אמר שלומי

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

שהתברמין לפני כמה חודשים, "אתה צודק?" אישר אבא את דבריו וכך נמשכה הסעודה לאור הנרות המרצדים.

לאחר שנסעו הוריו של ר' יוסף והשעה הייתה קרובה לחצות כשמכשיר הטלפון שלו הבהב, המספר היה של בנו יוחנן שלומד בישיבה קטנה בירושלים, מיד ענה ר' יוסף לטלפון ודרש בשלום של בנו שנשמע היה לו חמוץ במיוחד, ר' יוסף גישש בזהירות להבין מה קרה לו ליוחנן שביום האחרון של חנוכה הוא לא שרוי בשמחה, שלומי סיפר לו "אבא אל תשאל מה קרה..."

"מה קרה???" נבהל ר' יוסף, נרדמתי לאחר מנחה ולא מזמן התעוררתי לא הייתי בהדלקת הנרות של ראש הישיבה" כך שלומי מספר ועיניו מתמלאות בדמעות.

"אל חשש בני היקר, אמנם אתה לא יוצא ידי חובה בהדלקתי כיון שאתה בישיבה אך יש לי פתרון עבודה, צא לשכונה שבה הישיבה נמצאת אם תמצא ותראה חנוכייה דולקת".

"האם לא כדאי שאדליק חנוכייה בחדר בפנימייה?" שאל יוחנן.

"לא לא, זה מסוכן מאוד", הזהיר אבא.

"זמה עליי לעשות עם הברכה?" הוא המשיך ושאל, "כמובן שעליך לברך את כל ברכות נרות חנוכה" השיב לו אביו.

ולאחר שראה שהדברים התיישבו על ליבו סיימו את השיחה בברכת לילה טוב.

בבוקר ר' יוסף השכים קום וגילה להפתעתו שאת החנוכייה שהניח במרפסת לצורך ההדלקה של בנו החתן לא הודלקה מיד התקשר לבנו ושאל אותו: "מדוע לא הדלקת את החנוכייה במרפסת?" בנו החתן השיב לו: "מכיון שאנחנו ספרדים יצאתי ידי חובה בהדלקתך..." נחה דעתו של ר' יוסף אך התעורר בליבו הספק מה עליו לעשות עם השמן ...

סדרת הפוסק הצעיר "הלכות חנוכה"

לאחר מספר דקות של מחשבה מעמיקה החליט שזהו זמן שהוקצה למצוותו ולכן אין להשתמש בו, רעייתו הציעה לו "אולי נדליק אותו לנרות שבת?" ר' יוסף גירד את פדחתו וחשב שנית אך החליט ללא עוררין "צריך לשרוף את השמן!"

לאחר פסק ההלכה שנתן לבני הבית ויודא שאת השמן שרפו ואת הפתילות ארזו להדלקת נרות חנוכה לשנה הבאה, אין רץ לתפילה מתוך חשש שהמניין כבר הסתיים, דבר שהתאמת כשהגיע מתנשף לבית הכנסת, הוא הזדרז הניח את התפילין והחל בתפילה נרגשת מכיון שזה היום האחרון של חנוכה הוא קרא הלל ללא ברכה, ואת אמירת "על הניסים" ביטל.

לאחר התפילה הרגה בליבו ר' יוסף שהיה לו חנוכה מעניין השנה ואכן חודו כל בני הבית שחנוכה כזה לא היה להם מעולם.

תלמידים יקרים

בסיפור הנ"ל מצויים טעויות הלכתיות שונות ומשונות, מצאו את כולם, לאחר מכן כתבו את הטעות ואת הסיבה או את ההלכה הנכונה שיש לעשות.

מומלץ גם לציין את הסימן והסעיף שבו נמצאת ההלכה הנכונה

